

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Évesz évre 12 korona. Négyévére 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az igazolványos altisztek a polgári szolgálatban.

Ista dr. Végli Kálmán, honvédelmi miniszteri segédtitkár.

Utóbbi időben az igazolványos altisztek polgári szolgálatban való alkalmazásának kérdésével gyakran foglalkoztak úgy a katonai szaklapok, mint a napilapok is. Amott rendszeresen az igazolványos altisztek panaszolták el a polgári szolgálatba jutás nehezégeit, emitt pedig mások, nagy hanggal ugyan, de kicsiny szaktudással panaszolták fel azt a nagy jogtalanságot, a melyet a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. törvényeziknek az a rendelkezése szül, hogy az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszteknek bizonyos szolgálati állásokat kizárólag fenntart; bizonyos állások betöltésénél pedig, más pályázók felett elsőbbséget biztosít.

Ez utóbbiak panasza, a saját szempontjukból fogva fel a kérdést, érthető ugyan, de teljes tárgyilagossággal nézve azt, nemcsak érthetetlen, de nélkülöz minden alapot s a kérdés nagyon is felületes ismeretét árulja el. Mielőtt valaki ily kérdéshez hozzászól, tisztában kell lennie az alapfogalmakkal, tudnia kell mindenekelőtt azt, hogy tulajdonképen mért is lett ez az 1873. évi II. törvényezik alkotva? S ha tudná azt, hogy a törvény azoknak az állampolgároknak jövőjéről gondoskodik, a kik oly tényleges katonai szolgálatra vállalkoztak, a melyre őket egyetlen törvényünk sem kötelezi s ha tudná azt, hogy a haderőnek s így közvetve magának az államnak elsőrendű érdeke az, hogy ily hosszabb időn át a tényleges katonai szolgálatban megmaradó altisztek legyenek, akkor bizonyára nem tartaná jogtalannak az ily egyének jövőjéről való gondoskodást, de meg vagyok róla győződve, hogy csak ily általános ismeretek mellett is nemcsak méltányosnak, de határozottan jogszerűnek ismerné azt, hogy a törvényileg megállapított tényleges katonai szolgálati időn túl az államnak már teljesített katonai szolgálat — az önkéntes véraldozat — jutalmat érdemel.

Az altisztek panaszának jogosultságait bizonyos mértékben el kell ismerni, mert tagadhatatlan, hogy még mindig vannak nehezégek bizonyos polgári állások elnyerhetőségénél, bár — s ezt a tények bizonyítják —

államgondoskodás tárgyát képezi a még meglévő akadályoknak, nehezégeknek leküzdése.

Nem cselekszik azonban helyesen az, a ki a maga sorsának javítását mindig csak másoktól várja. Hiszen a közmondás is azt tartja, hogy segíts magadon s az Isten is megsegít.

Bizony maguk az altisztek is nagy mértékben járulhatnak hozzá a polgári szolgálatbajutás eredményesebbé tételéhez, ha jó korán s nem a tizenkettedik órában érdeklődnének a különböző polgári állások után, ha még tényleges szolgálati idejük alatt tervszerűen készülnek elő bizonyos állásra. Ily módon nemcsak magukon segítenének, nemcsak az új szolgálatban, annak szokatlan volta miatt is, természetesen felmerülő nehezégek egy részét küszöbölhetnék ki, de az által, hogy elnyert állásukról, az azzal járó teendőkről általános tájékozottsággal bírnak, lényegesen hozzájárulnának az igazolványos altisztek alkalmazhatósága tekintetében ma bizonyos helyeken meglévő előítélet megdöntéséhez. Abból a célból, hogy az altiszteknek a polgári pályára való előkészülését megkönnyítsem, hogy az altiszteknek módjuk és alkalmuk legyen már tényleges szolgálatuk alatt a képzettségüknek, hajlamuknak és egyéniségüknek leginkább megfelelő állást kiválasztani, úgy bízsem nem fogok eredménytelen munkát végezni akkor, a midőn az igazolványos altisztek részére az 1873. évi II. törvényezik által fenntartott és elsőbbséggel biztosított állásokat ismertetni kívánom. Mielőtt azonban erre atternék, nem mulaszthatom el a csendőraltiszteket emlékeztetni e lapban az 1908. év folyamán a kiszolgált altisztek alkalmazásáról cím alatt megjelent közleményemre, a melyben arra nézve adtam útmutatást, hogy mi módon juthatnak az igényjogosultsági igazolvány birtokába s ha megszerezték azt, mi módon eljenek az igazolványadta joggal.

Szükségesnek tartom e közleményemre való utalást a csendőraltiszték érdekében is, de meg abból a szempontból is, ne hogy valaki emlékeztén e közleményemre: engem következtetlenséggel vádolhasson, azt mondván, ime most ismertetem a fenntartott és elsőbbséggel biztosított állásokat, felvilágosítást nyujtok a csendőraltisztéknek a polgári állásokról s ezzel egyengetem a csendőraltiszték polgári szolgálatba való át lépésének útját

STOWASSER JÁNOS császári és királyi udvari szállító
berend. hangszer-gyár
honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az
Ocskai és a szabadszármzati Rákóczi tárogató felállatója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.
Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-
pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjogyzék minden hang-
szerről külön köldetik. Magyarorszá- legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.

holott akkor óra intettem őket attól, hogy az igazolvány-nyújtotta jogokat minden áron érvényesítsék a figyelmeztettem saját érdekükben, hogy ne tekintsék a polgári szolgálatba való állépést életcéljuknak, hanem csak végső szükség esetére igénybe veendő eszköznek. Nos, hát a mit akkor mondtam, ma is állom az utolsó betűig! Mostani közleményemmel kapcsolatban is hangsúlyozom, hogy nem azért fogom ismertetni az állásokat, hogy ez által a csendőraltiszteket a csendőrségi szolgálat elhagyására bírjam s őket a polgári szolgálatba való állépésre buzdítsam, hanem csak azért, hogy igenis legyen a csendőraltiszteknél általános tájékozottságuk a polgári alkalmazásokról, hogyba majd a csendőrségi szolgálatból való kilépésükre ama végső szükség esete elkövetkezne: ne találja őket készületlenül.

*

Az igazolványos altisztek részére fenntartott és elsősorban biztositott állások, valamint azok a hatóságok, hivatalok, intézetek stb., a melyek a náluk rendszerezve levő bizonyos állásokra ily altiszteket alkalmazni kötelesek, az 1873. évi II. t.-cz. 4. és 5. §-ában vannak általánosságban felsorolva, a hol szövszerint a következő rendelkezéseket találjuk:

•Azon, akár állandó, akár ideiglenes állomások, melyek kiszolgált altisztek számára tartatnak fenn, a következők:

a) minden hivataloszolói és alsóbbrendű felvigyázói állomás a közös és a m. kir. miniszteriumoknál, a horvát-szlavon országos kormányánál és a fumei királyi kormányzósnál, valamint a mag ar államban létező törvényszékeknél, bírósági s egyéb hivataloknál, fegy- és más oly intézeteknél, melyek egészben vagy részben államköltségen tartatnak fenn;

b) ugyanezen állomások a köztörvényhatóságoknál felerészben:

c) minden, a hivatal és irodaszolgái s az alsóbbrendű felvigyázói és kezelési szolgálat körébe tartozó állomások, az állam által javadalmazott vagy biztositott azon vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál, melyek jövőre engedélyeztetni fognak, vagy a melyek már engedélyeztettek és alapszabályaiknál, engedélyokmányaiknál fogva vagy egyébképen kötelezve vannak, a szolgálati állomások betöltésénél kiszolgált altiszteket figyelembe venni. (4. §.)

A 4. § a, b, és c pontjaiban elősorolt hatóságok, törvényszékek, bírósági és egyéb hivatalok, intézetek és vállalatok, azon irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állomásaiknál, melyekre már fizetésben levő kebelbeli hivatalnokok vagy nyújtások nem találhatók: az ezen szolgálatra teljes képességüket igazolt igénynyel bíró altiszteknél más pályázók felett elsőbbség adatik.

Ugyanazok a rendőrségi és pénzügyőrségi állomások betöltésénél is hasonló előnyben részesülnek. (5. §.)

A mint ebből láthatjuk az igazolványos altisztek részére hivataloszolói és alsóbbrendű felvigyázói, valamint irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állások vannak fenntartva, illetőleg elsőbbségileg biztositva és pedig az államnál, a törvényhatóságoknál és a vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál.

Közleményemben, a törvényben megállapított ezt a sorrendet fogom követni, megemlékezve először az állami szolgálatban levő állásokról, melyeket miniszteriumok s miniszteriumokon belül az alárendelt hivatalok szerint fogok ismertetni; azután szólok majd együttesen a törvényhatósági állásokról s végül ismertetni fogom a vasuti stb. állásokat.

Az egyes állásoknál ismertetem az azok elnyeréséhez megkívánt feltételeket, az állásokkal járó javadalmazásokat; azoknál az állásoknál pedig, a melyek az altisztek igényeinek leginkább megfelelnek s a melyekre tapasztalat szerint a legszívesebben pályáznak, kiterjeszkedem annak az ismertetésére is, hogy az illető állással minő főbb kötelezettségek vannak egybekötve, a mely ismeretek a majdani pályaválasztásnál, az egyéni képességek és hajlamok mérlegelése mellett támpontul szolgálhatnak.

Általános tájékozásul szükségesnek tartom még megemlíteni, hogy főleg a hivatalnoki állásoknál csak a legelső fizetési fokozatba tartozókat sorolom majd fel mert az 1873. évi II. t.-cz. 14. §-a értelmében az altisztek a fenntartott állásoknak rendszerint csak a legelső fokozataiban alkalmaztatnak, jelezni fogom azonban azokat a magasabb fizetési osztályba sorolt állásokat is, a melyek rendszerint fokozatos előléptetés útján betöltve, idővel az altiszteknél is osztályreszül jutnak.

A közlendő megállapított sorrendjétől kénytelen vagyok egy kissé eltérni, mert ép időszerűvé teszi ezt a „Rendeleti Közlöny” folyó évi november hó 26-án megjelent 35. számában közzétett 123,000/20—a. számú bonvédelmi miniszteri körrendelet, a mely az igazolványos altiszteknél a varmegyei törvényhatóságoknál rendszeresítve levő járási és központi irnoki állásokra való alkalmazását szabályozza. Kötségtelenül nagyjelentőségű ez a körrendelet az igazolványos altisztekre, mert az által, hogy határozott pontokba foglalja azokat a feltételeket, a melyek beigazolása mellett az altisztek a járási- és központi irnoki állásokat elnyerhetik, oly alkalmazási teret nyit meg számukra, a mely nemcsak anyagi megélbétésüket biztositja, de társadalmi pozíciót is ad s a mely állásokat eddig az altisztek ép a határozott feltételek hiánya és az azokra fennálló különböző rendelkezések folytán csak nehezen nyerheték el.

A legjobb órák.

legszilárdabb ókszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

udvaránál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Mielőtt a körrendeletben foglaltakat ismertetném, legyünk előbb tisztában az állásokkal. A vármegyéknél kétféle irnoki állás van u. m. központi és járási irnoki állás. Az előbbieket, mint a neve is mutatja, a központban, az alispáni hivatalban vagy az árvaszéknél alkalmaztatnak, az utóbbiak pedig a járási szolgabírói hivatalban. Úgy a központi, mint a járási irnokot az 1886. évi XXI. t.-cz. 80. §-a alapján a vármegye főispánja életbesszignél nevezi ki. Fizetésük évi 1400 kor., vármegyénként különböző nagyságú lakpénz vagy természetbeni lakás. Az irnokok használatosságukhoz képest idővel a vármegyei iktató, kiadó, irattárnok vagy nyilvántartó állásba jutva a 2000 kor. törzsfizetését, mint irodaigazgatók pedig a 2600 kor. törzsfizetését s az ezekhez az állásokhoz megállapított lakpénzt érhetik el. Nem lesz érdektelen e helyütt megjegyezni, hogy az irnoki állások száma kerek számban szólva 1200; az iktatóké 120; a kiadóké 90; az irattárosoké 50; a nyilvántartóké 45; s végül az irodaigazgatók száma 20.

Az irnoki állásokkal járó köteleességek tekintetében különbséget kell tenni a központi és a járási irnok köteleességei között.

A központi irnok tekintettel arra, hogy a központban úgy az alispáni hivatalban, mint az árvaszéknél rendszerint több irnok van alkalmazva, továbbá, hogy a fontosabb kezelési teendők ellátására külön megfelelő állások, iktató, kiadó, irattárnok stb. vannak szervezve, kinevezése után, tehát még mint kezdő, a legegyszerűbb irodai teendők ellátásával, az ügyiratok másolásával foglalkozik, míg a tulajdonképeni kezelési teendőket — segédkezés az iktatásnál, az irattárkezelésnél stb. — a már régebbi idő óta alkalmazásban álló gyakorlottabb irnok látja el.

Sokkal nagyobb követelmények támasztanak azonban a járási irnokokkal szemben.

A járási irnok ugyanis a legtöbb helyen az egyedüli kezelő tisztviselője a főszolgabírónak s a 125,000/1902. számú belügyminiszeri rendelettel kiadott vármegyei ügyviteli szabályzat 270. §-a szerint nemcsak másolási teendőket végez, hanem vezeti az iktató és mutató könyveket, végzi az ügyiratoknak előiratokkal való felszerelését, azoknak az előadók részére való kiiratását, kötelessége továbbá az összes kiadói és sürgetési teendők végzése, ezenkívül kezeli az irattárt, a különböző törvényekben és kormányrendeletekben előírt, valamint a főszolgabíró által esetleg reábizott egyéb nyilvántartást.

Ezeket kívül a járási irnok a vármegyei ügyviteli szabályzat 294. §-a alapján egyes ügydarabok elintézésével is megbízható, tehát fogalmazási teendőt is végez, utóbbit azonban csak abban az esetben, ha a kezelési teendők teljesen el nem foglalják.

Az itt felsorolt teendőkön kívül a járási irnoknak

még bizonyos mértékben általános közigazgatási ismeretekkel is kell bírnia. Abból az okból, hogy a főszolgabíró majdnem valamennyi miniszteriumnak végrehajtó közege, nagyon sokféle a főszolgabírói hivatal teendője. Az ott alkalmazott irnoknak tehát a kezelési teendőkön kívül tájékozva kell lennie a hazai közhatalóságok elnevezése, szervezete és hatásköre felől; ismernie kell a főszolgabírói hivatalnak a többi közigazgatási hatóságokhoz való viszonyát, általános ismerete kell, hogy legyen nemcsak a közigazgatás főbb feladatairól, hanem arról is, hogy az egyes ügyágazatokban mely hatóságok vannak a fokozatos intézkedésre hivatva, szóval a közigazgatás minden ágazatában némi gyakorlati ismeret és törvénytudás szükséges.

A mint ezekből kitűnik a járási irnok teendője, a vele szemben támasztott követelmények messze túlhaladják a központi irnok kötelességeit s a tőle kívánt előismereteket, azonban a járási irnoktól nem kívánnak olyant, a melyet megfelelő előképzettség és szorgalom mellett elsajátítani, megtanulni ne tudna, s különösen nem okozhat ezeknek az ismereteknek elsajátítása nagy nehézséget a kellő iskolai előképzettséggel rendelkező csendőrtisztoknak, kik már bivatásuknál fogva léptenyomon érintkezésben vannak a közigazgatási hatóságokkal és rendelkeznek is különböző ügyágazatbeli ismeretekkel.

Ismerve ezekből a vármegyei, központi és járási irnoki állások lényegét, lássuk már most azt, hogy ezeket az állásokat az igazolványos altisztek minő feltételek mellett nyerhetik el.

Ebből a szempontból is különbség van a központi és a járási irnoki állás közt. Az említett honvédelmi miniszeri körrendelet szerint a központi irnoki állás elnyeréséhez bivatálnoki állásokra is jogosító igényjogosultsági igazolvány és az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában megkövetelt iskolai — négy gimnáziumi, négy reáliskolai, négy polgári iskolai vagy ezekkel egyenértékű iskolai — végzettség szükséges. A kik tehát ezekkel rendelkeznek, azok minden előzetes próbaszolgálat teljesítése nélkül a központi irnoki állásokra képesítéssel bíróknak tekintetnek.

Ezzel szemben a járási irnoki állásokra csak azok a bivatálnoki állásokra jogosító igazolvánnyal ellátott altisztek nevezhetők ki, a kik a már említett iskolai végzettségen kívül valamely járási szolgabírói hivatalban az irnoki állással járó teendők elsajátítása végett próbaszolgálatot sikerrel teljesítettek.

A próbaszolgálat teljesítésére a körrendeletben a következőket találjuk:

Próbaszolgálatot teljesíthet bivatálnoki igazolvánnyal ellátott vagy tényleges szolgálat 12. évében álló s az említett iskolai végzettséggel bíró altiszt. A próbaszolgálat teljesítésének megengedése végett a vármegye fő-

Ha fáj a feje

ne této vázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytúrban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboz nál ingy. postai szállítással.

Özvegy I. P.-né a kikérdezés során beismerte, hogy Jóvel Izrael lakásába a mostanra kívül, még négy izben hatolt be a jelenlegihez hasonló módozatok között, a emlékezete szerint mintegy 70—80 koronát vitt el a károستól.

A fiókos ládát álkulesesal nyitotta volt ki, melyet ezen alkalmakkor szomszédjától, Berkovits Ábrahámtól, azon ürügy alatt kért kölcsön, hogy azzal saját székényét akarja kinyitni. A káros kis leányának ilyenkor mindig egy-két fillért adott s bízatta, menjen a holtba cukrot venni.

Az özvegy I. P.-nél a magyar kir. járásbíróság felhívása folytán még aznap foganatosított házkutatás alkalmával egy evővilla, és egy söröspohár is találtatott, melyeket Jóvel Izrael szintén sajátjának ismert fel.

A beismerésben lévő tettes a bűnjelekkel együtt a magy. kir. járásbírósnak átadatott.

Ókori babonák és varázslatok.

A népszokások vizálgatás közben sok érdekes adat gyűlt össze a népek ó-korának hagyományairól s babonáiról is. Ezekről érdekes ciklket olvassunk az «Urania» folyóirat legutóbbi számában, a honnan mi is átvesszük az alábbiakat, melyek a régi khaldeusok és zsidók babonáiról és varázslatairól szólnak.

A chald népek vallásos és babonás fogalmairól szóló ismeretünk azon írásokból ered, melyeket a régi Niniveli egy könyvtári termében felejttek fel. Legnagyobb jelentőségű orru a tárgyra egy terjedelmes varázstudományi munka, mely eredetileg 200 táblára terjedt.

A máig most is meglevő példány, melyet a londoni British Múzeumban őriznek, egy sokkal régebbi eredetűnek a másolata, melyet Assurbanipal király a Kr. e. 7. században készíttetett. A szöveg két nyelven készült: assyr nyelven, melyet Assurbanipal idejében beszéltek és akkád nyelven, a régi khaldeusok nyelven, melyen az eredeti készült és a mely Assurbanipal idejében halt nyelvre.

A természet ijesztő oldala, az elemek lombolása, vihar és ár, zivihar és sötétedések, mindez a gonosz szellemek titokzatos játékaiként szerepel itten. Hasonlóan fogják fel a természet egyéb végtelen tüneményeit is; így a vízár, mely a folyom és tengerpart vidékét egyre fenyegeti, gonosz szellemnek a műve. A nagy ártályó ellen vívott harc a babilon mendakör egyik kimagasló motívuma.

A rossz szellemek játékaikat nemcsak magában a természetben, hanem az emberi és állati életben is ütik. A pokolnak szülöttei ők, felhozzák a romlást, baviszik

u zavart. — Ők a méreg az istenek epójében, a nagy napok, melyek ellopódnak az égről, lehullanak esőként az égből, kúsráznak a földből; magas állványok, tágas állványok körül tolongnak; egy házból a másikba nyomulnak; ajtó nem tartja vissza őket, zár nem vól meg őkük, átkéznek ajtókon, mint a kigyók. Elhoppják a gyermekeket az anya oléből, kiűzik a birtokost az apai házból. Ők a hangok, melyek elátkozzák és üldözik az embert.

Kapcsolatban vannak a rossz szellemek minden lehető betegséggel. Különösen áll ez Chaldon két legveszedelmesebb betegségére, a dögvészre és lázra nézve. Okozók Numatar és Idpa, két minden egyéb szellemtől különböző lény.

É lithál következik a varázslat. Ha az ember azt hiszi, hogy gonosz szellemnek vették körül, üldözik és kínozzák, akkor ezek ellen csak az istennel kereshet segítséget. Hozzájuk folyamodik, az ő nevékben fenyegeti és igézi meg a gonosz szellemeket. Minthogy pedig a jó és gonosz szellemek száma végtelenül nagy és a hibásan végzett szellemhívóles a bajt még csak növelhetné, azért olyan egyénekhez kell folyamodni, a kik egész életüket a szellemvilág kutatásának szentelték. Így jutott a szellemidézés, varázslás művészete a papokhoz. Még ők maguk is felszentették a munkát egyezés között. A chald papok, kik varázslással foglalkoztak, három osztályba tartoztak: a voltaképeni szellemhívólok, az orvosok és a varázsló papok vagy táltosok osztályába. Volt még két osztály: a csillagjósok és a jövődémon-ölök.

É hívólesek formájára egy-két példát idéznünk:

«A gonosz istent, a rossz szellemet, hegyesűcsök mánóját, a tenger démonát, a moesár bérézét, a kárhözvalos nemőt, a hatalmas Urkut, a rontó szélvészt, a rossz lelket, mely megszállja a testet, mely megrendíti a szervezetest, égnek szelleme, igézd meg! Földnek szelleme, igézd meg!»

Igézés vagy betegség ellen védőszóval talizmánokat és amuletteket alkalmaztak, melyeknek feladata volt rossz szellemek távoltartása. A talizmánok istenek képmásai voltak, melyeket körben állítottak fel a házban és a ház előtt. Az amulettek kis agyag- vagy kőlemesek, szövettaralok vagy hasonló tárgyak voltak, melyekre valamely erőteljes varázsigezés volt írva. Ezeket az amuletteket általában vagy bizonyos körülmények között hordták.

Van a varázslatnak egy más fajtája is, melynek célja másnak megrontása: ez a rontó varázslat.

A babona és varázslat Európában főleg a khaldeusok felfogások behatása alatt fejlődött ki. A chald tanok először az ószakkeleti tartományba, Mediába szivárogtak át; Perziába ellenben nem tudtak ezek a tanok behatolni, Zoroaszter lana szigorúan tiltott minden varázslást. Csak midőn a perzsák Cyrus alatt Babilont 539-ben elfoglalták, akkor keveredtek össze ezek a népek; a mediai magusok és a babiloni khaldeusok (táltosok) pedig a perza udvarban hasonló tekintélyre juttek szert, mint a milyenek hazájukban örvendtek.

A zsidók, kiknek Cyrus megengedte, hogy hazájukba visszatérjenek, az ősszes chald varázstudományok ismeretével vonultak a babiloni fogságból hazájukba.

A régi idők valamennyi népe közül alig tartózkodott egyik is annyira a babonától és varázslattól, mint a zsidók. A zsidó vallás, mint legkifejezettebb mono-

BUTOR

késszámért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
CHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-VÁROST 8. SZ.
 Köpes árjegyzék ingyen. — Telefon 88—59.

BUTOR

theismus, Jehová, a világ teremtőjén kívül nem ismert el szellemi lényt, sem jót, sem rosszat. Azért ismerték a szomszéd népek varázslatát. A varázslattal való foglalkozás a zsidókra nézve egyértelmű volt a bálványimádásban. A bálványimádást és varázslatot Mózes törvényei mindig egymás mellé helyezik; mindkettő szigorúan tilos. Mózes 5. könyve, 18., 10-12. versok: „Ne találtsatok te közötted, ki fiát vagy leányát állalviteléd a tűzön, vagy jóvendőmondó vagy napvologató, vagy mádarszólásból jóvendőlő vagy varázsló. Se bűbájos, se ördöngösösktől tudakozó, se jegymagyarázó, se halottaktól tudakozó. Mert utálla az Úr, valaki ezeket műveli és az ilyen utálatosságokért űzi ki a pogányokat a te Föld Istened te előled.

A bálványimádásra és varázslásra egy a büntetés. Ezt látjuk Mózes 3. könyve 20., 1. és 27. verseiben: „Szóla imé az Úr Mózeshez, mondván: Az Izrael fínak mond meg: Valaki az Izrael fiai közül, vagy a jóvény nemzetségek közül, mely az Izraeliták között lakozik, adand az ő magzati közül Málek bálványának; megöltessék, a földnek népe kövekkel varja agyon.

„Akar férfiú, akár asszony legyen, ha azokban ördögi jóvendőmondásnak lelke leendő: megöltessenek minden okvetellen, kövekkel varjétek agyon; az ő haláluknak ő maguk az okaik.

É szigorú büntetések dacára találunk a varázslásra adatokat: különösen a babyloni fogás után terjedtek el a tanok.

Mint minden korban és minden népnél, úgy Izraelben is főképpen a szorolni varázst, még pedig elsősorban asszonyok gyakorolták.

Semmi sem bizonyítja jobban, hogy milyen kevés hatása van az írott szónak a kor uralkodó nézeteivel szemben, mint a zsidó bálványimádás története. A babyloni számítások után a zsidók a bálványimádást teljesen elhagyták, ennek dacára mégsem voltak képesek a démonokban, szellemekben és kísértetekben való balhittől szabadulni, sőt a kinyilatkoztatott törvény minden nagyraesésülése és követése mellett varázslást űztek. Hogy idősámításunk első századában mennyire el volt ez terjedve, már a hagyományunk számos kijelentése is bizonyítja.

A hagyomány fentartja azt a törvényt, mely szerint a varázslás halálbüntetéssel sújtandó. A varázslásnak csak tényleges gyakorlása van megtiltva, de nem a megtanulása, hogy megérteni és itélni lehessen felette.

A törvényes határozatok a varázslás gyakorlását meg akarják akadályozni, de erejét nem tagadják. Varázslást űzött az ókor valamennyi népe és esoda volna, ha a zsidók nem hitték volna ebben a művészetben. A nép a tudósok nézetével tényleg nem nagyon törődött és bódult a varázslásnak, ha nem is olyan mértékben, mint a babyloniak és egyiptomiak, görögök és rómaiak, kiknek egész nyilvános és magánéletük a babona uralma alatt állott.

A betegségek okát általában megbabonázásban vagy szellemek által való megszállásban keresték; a felfogásnak megfelelően a gyógyítás, akár tudatosan, akár öntudatlanul varázstörő vagy szelleműző szerekkel állott.

Lássunk a varázslásra pár példát a tulmudból.

Choni Hameaggelt arra kérték, hogy esdért imádkozzék. Miután imája sikertelen maradt, mit tett? Kört vont, középre állt és így szólt (v. ö. az angyrok esodakodotait a rómainknál, midőn az égen jelölnek ki kört

a templom): „Világ Ura! Esküszöm nagy novedre, hogy nem fogok mozdulni e helyről, a míg nem könyörülés győrelmesedem. Ekkor esoperegni kezdett. Midőn nem győrelmesedem, zivatáros esd keletkezett, melylyel volt megelőgedve, zivatáros esd keletkezett, melylyel volt megelőgedve, zivatáros esd keletkezett. Do szintén előgedetlen volt és akkor áldásos esd esett. Do minthogy az esd nem akart megszünni, Choni kénytelen volt azt egy másik ima által eltízni.

Azon esodakodások között, melyeket Simon h. Jochai (150) vitt végbe, miután harangját 13 évi tartózkodás után elhagyta, tartozik az is, hogy azemeit valakire omolta és rátekintett, mire az esonthalmazzá változott. Ugyanezt a büntetést hajtotta végre dochanan (meghalt 274) egy hitelhagyottn. Halálbüntetéssel sújtják azt, a ki alyját vagy anyját látn nevével átkozza.

A legfőbb betegséget a gonosz szellemnek tulajdonították; a beteg meg volt szállva vagy meg volt igézve. Az orvosság tehát szelleműző avagy varázstörő azerből állott. Az epilopsia nevét a démon rohamától, a megszállottságtól kapta.

Mint ismeretes, az új testamentum, főképpen Máté evangéliuma egész tömeg szelleműző gyógyításról tanr említést. Ilyen esodák gyógyításokat Józus nevében a másodikt században is véghez vittek. Origenes mondja, hogy ő maga látta, hogy emberek súlyos betegségektől, megszállottságtól és ördültségtől és sok más szenvedéstől szabadultak meg pusztán az Isten és Józus nevének omítása által, még pedig olyan szenvedésektől, melyeket sem az emberek, sem a szellemek nem voltak képesek gyógyítani.

Az emberi szónak általában igen nagy erőt tulajdonítottak, miért is az erubornak különös elővigyázatot kell tanusltatni a szavak megválasztásában. A kimondott szóval az ember a körülötte levő démonokat vagy a esolekveero vagy a tanuságra zavarja fel. Így értendő az is: Az ember sokasé nyissa ki a száját a sátánnak; vagyis: az ember ne mondja ki a rosszat, mert az által a sátánt felébroszti. Különös horzalmat öreztek, mint még mai nap, az átoktól. A tudós által akkor is betöltésül, ha ok nélkül, vagy ha csak feltételezen lett kimondva.

Abaji hallotta nevelőanyjától: „Mindennapra hiedgelelés ellen végy egy ezüstdénárt és monj a sokésztilés; végy sőt a denár súlyu szerint és közd ezt egy hajfonatnál az ing nyílására. Ha ez nem használ, állj a keresztütra és ha mogpillantasz egy hangyát, a mely valamit hord, vedd azt és dozd egy örezesébe, zárd el ólommal, pecsételd le (ó) pecséttel, rázd és vidd és szólj a hangyához: T' rhed reám és terhem reád.

Az amulettek viselése nem volt tiltva. sőt nagyon is el volt terjedve. Gyermeknek gyakran viseltek amuletteket, mint felnőttek, még pedig a kezükben is. Gyermekeknek ugyanis lényebb az ellenálló képességük, mint a felnőtteknek és ennél fogva inkább ki vannak téve a szommal való megverésnek. Az amulettek fő-czélja vagy a gonosz tekintet és más varázss othárítás vagy már beállott betegségek gyógyítása volt. Magkülönböztettek olyanokat, melyek egyszer-kétszer, vagy háromszor gyógyítottak. Az amulett az istennév beállítás és sokfélélt tartalmazott a törárből. Valószínű, hogy benne volt azon személy neve, a melyet meg kellett védeni; nem hiányzott a ezelés azon veszőlyre, mely az illeto személyt fenyegette, vagy a betegségre, melyben szenvedett.

Gyermekeket úgy igéztek meg, hogy szemüket aljajjal

ÉLELEMI-SZEREKET

legújítványonban szállít

szállítja az ÜZENET

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT özög
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

Élelmiszereket a m. kir. esendőrég és a cs. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

Indulás a vadászatra.

Pihenés.

Henrik porosz herceg vadászata Kisjenőn, József főhercegnél.

dörzsölték vagy pirosítóval megtöltötték. A földön elszórt ételeken át lépni veszélyes. Ki bámozott fokhagymát, hagymát vagy tojást eszik, melyek éjjelen állottak; ki bort iszik, mely éjjelen át állott; ki a temetőben hál; ki körmeit levágja és az utcán szét szórja: életét kockára teszi és a felelősséget viseli érte.

A bűvészetben használt eszközök túlnyomóan védőeszközök, melyek a varázsa elhárítására vagy megtörésére szolgálnak. Első sorban a víz említendő, mely minden varázst megtör. Zeiri Alexandriában egy számárat vásárolt. Midőn meg akarta itatni, a varázsa megszünt és a számár hiddeszakává változott. Erre így szóltak Zeirihez: Ha nem volna Zeiri, mit sem adnánk neked vissza. Vásárol-e itt valaki valamit, a nélkül, hogy előzőleg vízzel megvizsgálta volna? Ha valakit kígyó mart meg, a vízhez szaladt. Ha az ember előbb ért a vízhez, a kígyó döglött meg; ellenkező esetben az ember halt meg.

A fémek közül leginkább a vas lép előtérbe. Kiváló mértékben tör a varázst. Kisértetek félnek tőle. Hasonló jelentősége volt a vasnak a régi zsidók előtt is. «Ha a gonosz szellemeket akarják látni, vegyék az utószülését egy elsőszülött macskának, mely egy elsőszülött fekete macska leánya, ezt égessék el, dörzsöljék szét és a hamuból tegyenek a szemükbe, akkor meglátják a gonosz szellemeket. A hamut tegyék vascsőbe, pecsételjék le vaspecséttel, különben ellophatnak a démonok. A száját tartásuk csukva, hogy az emberben ne történjen kár.

A drágakövek gyógyerejük. Ábrahám nyakán egy drágakő függött; minden beteg, aki azt látta, meggyógyult.

Az emberi nyúl erős gyógyítószersz.

Szemfájást a szombat való kőpéssel gyógyították. A legerősebb volt az olyan ember nyála, a ki még semmit sem evett. Éjjel az embert a gonosz szellemek szállják meg. Nem szabad tehát reggel mosdatlan kézzel a szemhez nyulni, mert meg lehet vakulni.

Mióta az ég és a föld megteremtett, nem maradt ember életben, ha tüszentett. Hálát kell tehát ilyenkor adnunk az Istennek, hogy a halálból életre változtunk. Tüszentés az imánál és a betegségben jó előjel.

Közönséges emberek gyermekeinek csomók, fejedelmek gyermekeinek csengettyük szolgáltak védőeszközzül. A csomót a nyakra kötötték, a csengettyüket a ruhákra. Mindkettő csalhatatlan szer volt a gonosz tekintet ellen.

A pogányok is kis csengőket viseltek ruháikon a bűvös szem elhárítása végett; valószínű, hogy a zsidóknál is ez a czéljuk volt.

KÉPEINKHEZ.

Henrik porosz herceg vadászata Kisjenőn.

Nemcsak vadállománygyűjtő dűsán rendelkező főuraink már több ízben látják vendégül Henrik porosz herceget. Most egy éve is gróf Andrásny Géza borsói birtokán élvezte a vadászat örömeit s a közben az Andrásnyok mezeje földén híros magyaros vendégszeretettel; a múlt hónap utolsó napjában pedig, mint József főherceg vendége vett részt a kisjenői vadászatokon. Henrik herceg a mellett, hogy szervenélyesen vadász, kitűnő lövő, természetgazdát barátiaságos úri ember is és különösen a magyar arisztokrácia tagjait mindig szívélyesen barátságával tüntette ki. Ezúttal is a szívélyes vendéglátás, a jól sikerült vadászat s a közbeeső idő kollektív sikerült eltöltése által elragadtatva, oly jól érezte magát a vadászatban résztvevő főurak társaságában, hogy a vendéglátó József főherceg újabb meghívását elfogadva, a karácsonyi ünnepek előtt ugyancsak Kisjenőn tartani szándékolt vadászatokon való részvételét a legnagyobb örömmel helyezte kilátásba.

A jelen számnunkban közölt képek a napokban lezajlott kisjenői vadászat egyes mozzanatait feltűntető sikerült felvételek.

HIREK.

Adományok. A csendőrségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: Zalutnátról Tamás András őrmester és Lőrincz Sándor őrsvezető nejmének gyűjtése 60.80, a zalutnáti őrs 4, őrsvezető 64.80; Barától a baróti őrs által 1910 november 26-án, a hidvági, földvári, szilvásmagyarországi, nagyajtai, szilvásmagyarországi, baróczi és alsórátkői őrsok részvételével az internátus javára Baráton rendezett zártkörű társasági tiszta jövedelme Csáki Lőrincz, ez. őrmester baróti őrsparancsnok utján 73.40; Katon Mihály esendőr Dombrád 3.50; büntető törvénykönyvekért: a nagykárolyi szárnytól 30; a nyiregyházi szárnytól 35 és a nagyváradai szárnytól 56 korona. A gyűjtés eddigi eredménye 14.098 koron 27 fillér.

Gyászhir. Schuchovszky Gusztáv, nyugállományú esendőr százados, a m. kir. budapesti I. honvédkerületi mint esendőr-bírósi bírósági tanúja, 1910. évi nov. 20-án Budapesten meghalt. Hált utolsó Budapesti, december 1-én délután 3 órakor, az ágostoni evangélikus vallás szertartásán szerinte, a m. kir. 17. számú helyőrségi kórházból, a szokásos katonai pompával, a felfeliróti katonai temetőben helyeztetett örök nyugalomra. Temetésén a budapesti esendőrbiztosító, ólón Ziegler Károly tábornok, esendőrségi felügyelővel, teljes szolgálatban megjelent. Nyugodjék békében!

Nemesség oltalmazása. A m. kir. belügyminiszter Hertelendy Ignác, III. számú esendőrkerületbeli zászlós magyar nemességét, valamint a «Hertelendy és vindornyaluk» nemzeti előnevek használatához való jogát, a folyó évi 103.300/la. szám alatt kiadott rendeletével oltalmazta.

Az orvvadász távozása. Ismét Péter illovi lakos, november 25-én reggel a közösgl erdőbe ment fűt vágni, a homján astarta övöihez vissza kellett volna térnie. Minthogy ez meg nem történt, neje rosszat sejtve, aznap este több közösglbeli emberrel annak koronádra indult és főrját egész éjjeli koronán után, a közösgl erdő mellett elvonnó palatparton állott sejjel, arczozal a földön fekvő holtan találta. Iszakón a főrja hulláját a vele volt emberek segítségével haza szállították és esztal a közösgl bírónak jelentette. A bíró a történeteket a temesszalattani őrsről épen oda érkező Guoilla Miklós es. ez. őrsvezető és Stöckl Ferencz próbanemendőrbeli állott járőrrel közölte. Járőr a hulla megtekintése után az esztal a temesszalattani őrsnek, az pedig a tarogovai járásparancsnokának bejelentette. A jelentés vételre után Horváth Ferencz ez. őrmester, temesszalattani őrsparancsnok, valamint Somogyi Antal I. járásőrmester, tarogovai járásparancsnok is, utóbbi Wolf Péter és Török Ferencz es. ez. őrsvezetőkkel a helyszínre ment.

Kisjenő egy példány azimti könyvet ingyen **MŰIPARI CZIKKEK ELLENŐRE** Lőrincz M. és Társa cégétől, Recskomót. Sok pénzét takarít meg vele!

lak, hol az addig orvadásnyelentől folyt nyomozás nyomozásán vas-
lónát 27-én reggel Somogyi járásörmszter vette fel, a
azt nagy körültekintéssel folytatva, tudomásul vette,
hogy az Iszák meglövésére napján Pánics Mihály Illovai
lakón, ismert vadász, Bihedmagával orvadászani jart.
Somogyi járásörmszter a nyomozást most már az or-
vadászok ellen irányítva, kikérte neki a tettek Pánics
Mihály személyében leírását, ki a kikérdezés során
beismerte, hogy november 25-én este az előző éjjeli
orvadásnyelent vadlontól elfaradva, újból lassú állt, hol
az előzőleg elfogyasztott három decilliter pálinkából
elzúnynyadt a az erdőből hazatérésben volt Iszák nyomá-
ban lelt hórohogásra felébredve, Iszák személyében
álmos szemekkel vadut velt látni a erőt ölmadarakkal
és sörreltől löltöt fegyveréből rá lött.

A lövésből követő pillobán után azonban távolodását észre
véve, anélkül, hogy az általa meglött Iszák segítségére
mentett volna, haza futott és lefeküdt. Másnap reggel
ismét vadászásra készillve, fegyverét újból meglöktette,
időközben azonban a esendőrök nyomozásáról értesülve,
otthon maradt és töltött fegyverét a szemézelje kar-
jében lévő szarvadékkal alá rejtette, hol az a járőr
által elő is találhatott. Pánics beismerté vallomása után
elfogván, a bűnjelöltekkel együtt a teregovai kir. járás-
bíróháznak átadották.

Közelem. Gyulai Járszaf, Homagymegye Baros köz-
ségben állomásozik ez, őrszvezető kéri az V. számú
esendőrkerület állományában szolgáló Vilhelm Jakobot,
ki 1903-ban a 13. honvéd gyalogezredben szakaszvezető
volt, hogy azimét Reviszky Lajos nevű barátjával leendő
közölhetés végett vele tudassa.

Árva István ez. őrszvezető, ki Esztergommegye Muzsai
községben állomásozik, kéri az 1882. augusztus 13-án
Kulcsán született Baros Dezsa őrszvezetőt, hogy jelen-
legi tartózkodási helyét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLTÉK.

Élelmiszor drágaság hajdan. Érdelen, hogy mi mó-
don védekeztél régenta az élelmiszorok drágasága ellen.
Hajdanában is az élelmiszorok kereskedőitől oltották, ha az
árak nagyon magasra szöktek fel, de volt idő, a mi-
kor a fogyasztókban is kereszték a hibát és törvény-
hozás útján akarták az emberek életmódját szabályozni,
hogy ezzel a pazarló lakmározásoknak eljót vagyák
és ilyen módon az élelmiszorok árára is némileg befolyást
gyakoroljanak. Az úgynevezett "kényszermondó"-ket Szép
Fülöp találta fel. Ő tudatlank terjedelmes rendelkezést
adott ki, a melyben minden foglalkozású emberek ré-
szére előírta, hogy mit és mennyit szabad enni. Így
1294-ből való ediktum megtiltotta a polgároknak, hogy
a nagy lakomákban két fogással többet tápláljanak, még
közönséges polgárk ebédek csak egy fogásból és egy
előételből volt szabad állani. Híjti napokra két horing-
lovens volt előírva, továbbá pedig szigorúan meg volt
állapítva, hogy egy fogás mekkora darab húsból és
mennyi főzelékből álljon. A szót külön fogásnak to-
lították. Hasznos rendelkezést hozott ki 1563-ban
IX. Károly is. E rendelkezés alapján lakodalmasan a ün-
nepeségek legfőbb három fogás volt szabad táplálni,
még pedig előétel, hús vagy hús és tészta. Ez a
rendelkezés azonban annyiban volt némileg enyhébb
az előbbiétől, hogy nem volt megállapítva, mekkorának
szabad egy fogásnak lennie. A ki az ediktum ellen

vételt, azt 200 livrotól 400 livroig terjedő pénzbírtin
tétára lötték, a melynek felét a király, a másik felét
a feljelentő kapta De nemcsak a jatalmasokkal kezelet-
ték a feljelentőket, hanem büntetéssel sújtották az
únyokat is, a kik résztvettek egy tiltott lakomán vagy
tudomásul bírtak róla és nem tettek feljelentést. Bírák
vagy igazságügyi hivatalnokok, ha vételentől jelen voltak
meg nem engedett lakomán, úgy ott nyomban el is ítél-
hették a vendéglátó házigazdát. A színházokat, a kik a
törvény ellen tettek, 10 livro pénzbírtotára ítélte,
magaméltóság eseten pedig meghozták és kiltették
az országból.

Repülés alvás közben. A tudomány és a feltaláló
csak most váltották valóra az emberiségnek a repülésről
szőlő álmát. Az igazi álomban mindig is tudtak
repülni az emberek, perze másként, mint a repülőgépek.
Az angol pszichológus: Ellis, most az "Atlantic Monthly"
ezimű folyóiratban új és meglehetősen megvilágító ma-
gyarázatát adja az ilyen repülés álmodók létrejöttének.
A repülés a leggyorsabb álmodók közül való. A ki álma-
ban repül, nem az az érzése, mintha madár módjára
mozogna a levegőben és csak ritkán lehet arról álmodni,
hogy az ember nagyon magasra repül. Rendesen az
repülés álom olyan érzet, hogy a levegőben csakély
magaságban nyugodtan lebegünk, vagy pedig hogy la-
talmasokat ugrunk. Általán a mozgás túlmérs könny-
nyedséget és szabad voltát lehet érezni. Ellis szerint a
repülési álom a testnek az alvás közben való helyze-
tőre vezetődő visza. A főok a légzőszervek működésében rej-
lik. A mellkas mozdulata a lélegzést az álomban
óriási ugrásokat keletkeztet és előáll a térben történő
szabad mozgás érzete. Lényegesen ok a tapintási érzék-
hiánya is. Egyes vegyi szerek könnyen szármasztathat-
nak repülést az álomban. Például a morium-prepará-
tumok, a melyek léntják a tapintási érzéket. A mor-
sium-mámor különben is azt az érzéket kelti, hogy
távolodunk a földtől.

Méreg-e a dohány. Általánoságban mindenki a do-
hánylevelekben foglalt nikotintartalomnak tulajdonítja a
dohányzás káros hatását az emberi szervezetre. Most
egy híres orvos, a ki, hogy biztos alapja legyen állítá-
sának, magán próbálta ki a nikotin mérgező hatását,
érdekes véleményt tesz közzé. Jackson Andrew doktor,
így hívják a híres orvost, a következőket mondja:

— Kísérleteim alapján határozottan állítom, hogy
az emberi szervezet a napi életben a nikotinnal sok-
kal mérgezőbb hatású alkaloidekat vesz fel és nagyobb
mértékben, mint a nikotin — még sem okoz ezen al-
kaloidek használata olyan elváltozást, mint azt már his
mértékben élvezett dohányzás is okoz. Vihant rájöttöm,
hogy a rágó dohány ővezete, a hol természetesen a
legtöbb nikotin körül a szervezetbe — nem okoz sem
megkülönböztető sem oly súlyos mérgezési tünetet, mint
a dohányzás.

Tovább folytattam a kísérletezést és annak eredmé-
nyeképpen kijelentem, hogy a dohányzásnál előforduló
és a nikotinnak tulajdonított mérgező hatást, sem a
nikotin, hanem a szivar vagy a cigaretták és plpa do-
hánytartalmának, illetőleg a papír hávoly előgősének al-
kalmasával keletkező szénoxid — szénigáz — okozza. Ha
valami módon sikerülni fog a füstből a szénoxid tar-
almát kivonni, így a dohányzás mérgező hatása el-
fog teljesen maradni.

Szerkesztői üzenetek.

Türelmes. Nem bele való, mert abba csak a kincstári ruha lesz felvéve.

48. Zsold nem foglalható le; a pótdíj pedig ugyanezen fogalom alá esvén, az sem.

Hadsereg. El kell engedni és jobb közel tisztelguit.

K. J. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

333. A rudas, illetékesabályszerűleg megállapított ápolási díjon felül semmit sem kell fizetni.

B. J. ca. ez. Örsv. Técső. Belügyminiszterhez indokolt kérvény nyújtandó be, a ki — állományossági okok fennforgása esetén — megengedheti.

Nagyduna. Nem.

Gyapár. Ha megsérült, akkor esetleg kap nyugszaldot. Az elbocsátó levéllel ellátott kérvény a hadügyminiszterhez nyújtandó be.

G. M. Tatabánya. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

Havasai esendőr. Október hó 1-ével felállottak; Nagyváradon, továbbá az I., V. és VII. kerületeknél.

Mikolai esendőr. Nem lesz.

Kivánsi 74. 1. Annak okát nem tudjuk. 2. Ne képzelődjék! Az általános rossz pénzügyi helyzet az oka. 3. Bangelöttes előbb lett ez őrmester. 4. Intézkedünk.

B. E. Egy vagyonrögzítés kiderítése című közleménye nem közölhető. Sét szives figyelmébe ajánljuk a II. szolg. ut. 112. §. harmadik bekezdésében foglaltakat.

D. J. Podvilka. Felvilágosító cserai után kézséggel elismerjük méltatlankodása jogosságát. A cikkiró azt a közleményt, saját előnyére bizonyos részben csakugyan elfordította. Pedig oly természetű dolgok ismertetésénél nemcsak írói tisztesség, hanem a letelepezéstől való óvakolás és az értekelte bajtársak erkölcsi érdekének tiszteltben tartása is megköveteli a szerzőtől, hogy a valódság korlátai között maradjon. Ön azonban nem kívánhatja tőlünk, hogy beküldött sorait közöljük azért, hogy az által emiél az esetben történt eredményre vezető közreműködését kiméeljük — ugyanakkor az idegen tollakkal ékeskedő bajtársára olvasóink figyelmét felhívjuk. Ha mégis elégtételt akar, hát írja meg neki levélben, hogy az igazságtól való eltávolításáról mi is indomással bírnak.

III. ez. örsvezető. Az áruló gombostű ez közleménye nem közölhető. Ugy vettük ki, hogy az eset egészen másként történt — hogy az érdeklőség erőszakolt. Meg aztán mi alól nem tudott kibújni, és mi alapon tört meg a tettes? Hiszen semmiféle bizonyíték nem volt!

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi felsége folyó évi november hó 20 án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkgyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Hazaí Samu, m. kir. honvédelmi miniszter, a porosz királyi württemberg első osztrályi elfogadabbasi és viselhesse.

Áthelyezetttek:

1910. évi december hó 1-ével:

Forgách Elemér II. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, nagybecskoreki szakasparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú esendőrkerülethez: Marczaliba;

Gurabb Gyula VI. számú esendőrkerületbeli hadnagy, marczalibi szakasparancsnok, hasonló minőségben a II. számú esendőrkerülethez: Nagyhecskerekre;

Totli Kalmán András VII. számú esendőrkerületbeli hadnagy, brassói szakasparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületben: Székelyudvarhelyre; putakfalvi Ferenczy Sándor VII. számú esendőrkerületbeli hadnagy, székelyudvarhelyi szakasparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerülethez: Brassóba;

Pakócsy Dezső V. számú esendőrkerületbeli hadnagy, zsolnai szakasparancsnok és

Preyer László ugyanazon esendőrkerületbeli zászlós líptószentmiklósi ideiglenes szakasparancsnok: kölcsonn; továbbá

Fellmer Henrik VI. számú és

Buday Mihály III. számú esendőrkerületbeli törzsoermesterek: kölcsonn.

Csuz, köszvény, reuma ideges fejlődés, hűlés, idegbaj, mindennemű esontbántalmak ellen kitűnő hatásnak bizonyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Ezrekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálam kapható
Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beklüldése után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógysz.

Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, ca. és kir. közshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőr-ből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. :: :: ::

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Időleges nyugállományba helyeztetett:

1910. évi december hó 1-étől számítandó 4 év tartamára:

Krausz Jenő m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Gyula.

Várakozási illéssel szabadságot adott:

Ambrus Béla VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen», 1910. évi december hó 1-től számítandó egy évre.

Választott lakhelye: Zenta.

Nyugállományba helyeztetett:

1910. évi december hó 1-ével:

Vaas Mihály III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Fonyód.

Okirattal megdicsértettek:

A magyar kir. honvédelmi miniszter úr által:

Dr. Sauerwald Bálint verseczi 7. honvéd gyalogezredbeli törzsorvos, a m. kir. csendőrség legénységi és tiszti egyéneinél, valamint ezek családtagjainál 20 éven át a legönzettebb odaadással és legnagyobb kezezettséggel teljesített egészségügyi szolgálataiért és

Dr. Illés Ignáz pécsi 8. honvéd huszárezredbeli ez. törzsorvos, a m. kir. csendőrség legénységi és tiszti egyéneinél 1884. év óta a legodaadóbb emberbaráti szeretettel és önzetlennül teljesített egészségügyi szolgálataiért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Schnóbel István őrmester, 17 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt általában tanúsított eredményes tevékenységéért, de különösen a legutóbbi évben a közbiztonsági szolgálat terén kiváló szorgalma és buzgó tevékenysége által elért szép eredményekért, nemkülönben őrsének rendezésére, alárendeltjeinek helyes befolyásolása és jó magaviseletéért.

Serák Ferenc ez. őrmester, 10 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt általában kifejtett eredményes működéséért, de különösen a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított igen buzgó és szorgalmas tevékenységéért, nemkülönben őrsének rendezésére, alárendeltjeinek minden irányban való helyes befolyásolása és igen jó magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Benedek Ferenc ez. őrsvezető, mert mint segédoktató teendőit dicsőretek buzgalommal teljesíti és főleg a kertészeti oktatásban, a kert művelésében és a közgazdálkodási vagyoni jelentékeny gyarapításában kiváló működést tanúsít.

Portik József csendőr mert öt éven felüli csendőrségi szolgálata alatt nemcsak jó magaviseletével és használ-

hatóságával tünt ki, de a közbiztonsági szolgálatban is, kivált az utóbbi időben eredményes működést fejtett ki.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Krepsz József nyitrai szárnybeli csendőr, mert egy tűzvész alkalmával a tüzelés és vagyonmentés körül, buzgó és fáradhatatlan tevékenységével, járőrvezető őrsparancsnokát határozottan támogatta.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Cziráki István ez. őrsvezető II.-od altiszt, Gyulai József csendőr ez. őrsvezető és Fodor Antal csendőr — a kaposvári szárny állományában, — a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1910. évi november hó 1-ével:

Ágoston János I.,
Gál Ferenc és Balogh József I., III.,
Járdánházy Gábor és Ivánkievics Béla IV.,
Ligacs István és Pilling József V.,
Erdős Antal, Imecs Márton, Kóka András és Gyurka András VII. és
Vigvári Imre és Tóth Mihály VIII. számú csendőrkerületbeli ez. őrmesterek, *őrmesterekké*.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 26-ával:

Szöke János, Lengyel Elek, Kerecsagi Károly, Gulacsi Imre és Szalai József őrsvezetők, ez. *őrmesterekké*; továbbá

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

1910. november hó 26-ával:

Hyés Ferenc, Kató András és
a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 1-ével:

Grinvaldszky Károly ezimzetes őrsvezetők *őrsvezetők*ké; végül

az 5. évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 25-ével:

Hadar István, Mester János és
a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 26-ával:

László Mihály, Istók István és Vas Ferenc csendőrök, *csendőr ez. őrsvezetők*ké.

Katonai szolgálati jel:

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel elláttatott:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Gööz József járásörmester, 1910. november 10-én.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Dániel Adolf törzsörmester, 1910. november 2-án.

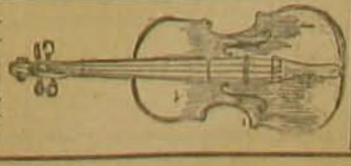
A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttatott:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Kovács Lajos csendőr ez. őrsvezető, 1910. október

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legújabb képműveit az árakat át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségmentes díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és tisztán. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre

9-én, Papp István ez. őrsvezető, 1910 november 1-én, Kucsra János őrsvezető, 1910 november 21-én.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Szakács István ez. őrmester, 1910 október 5-én, Szöllősi András csendőr ez. őrsvezető, 1910 október 27-én, Majernyik György csendőr ez. őrsvezető, 1910 október 28-án, Tulkos Balint csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 3-án, Szirák László csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 5-én és Berger Samuel csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 19-én.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Gergely János csendőr ez. őrsvezető, 1910 október 25-én, Enekes István ez. őrmester, 1910 október 26-án, Heiber János csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 1-én, Mátyus Károly ez. őrmester és Janis István csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 6-án, Domin Mátyás csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 7-én, Laki István ez. őrmester, 1910 november 9-én, Fekete Lajos ez. őrmester és Hamschlager István csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 11-én.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: Tatár Mihály ez. őrsvezető, 1910 október 27-én és Bíró Sándor őrsvezető, 1910 november 15-én.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Fülöp József csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 12-én, Egí Ignác csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 18-án és Tóth Bertalan ez. őrsvezető, 1910 november 30-án.

Járőrvezetői jelvényekkel elláttak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Kassai János, Petroszély János, Dobos József, Papp János, Domsa János, Pavlyuk András és Klepner Izsák csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Bíró Márton csendőr ez. őrsvezető és János Gál csendőr;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában: Polgár György őrmester, Erdei István, Takács István L. ez. őrsvezetők és Németh József L. csendőr 4—4 db., Kupás Márton, Fajt Jakab, Erdős Mihály járásőr-mesterek, Bolla József, Kiss István L. Csala Ferencz, Gáspár Gyula ez. őrmesterek, Mariska György, csendőr ez. őrmester, Némedi Balint, Vas József, Csadó Pál ez. őrsvezetők, Gyergyák György, Benke János, Barizs Lajos, Téglási Elek, Vakulya Károly, Ötvös Miklós csendőr

ez. őrsvezetők, Vároczai Endre, Buti Péter, Teperics István, Varga János L., Váradi János, Varga András III., Geréb József és Schreiner Márton csendőrök 3—3 db., Thoma Márton őrsvezető, Kaszás József, Óvári Lajos ez. őrsvezetők és Négyesi Lajos csendőr ez. őrsvezető 2—2 darab, végül

Pesti Ferencz, Zingay Gyula, Stolez József járásőr-mesterek, Bordas József ez. őrmester, Hanesz Gergely őrsvezető, Folker András, Komáromi Miklós, Szabó Jereimás, Bokor Bertalan, Nyikás Mihály, Hegedűs Mihály, Kis Kálmán ez. őrsvezetők, Schadek Márton, Strényer Ferencz, Nagy Péter, Almási Károly csendőr ez. őrsvezetők és Császár Sándor II. csendőr 1—1 darab, továbbá:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Pál Lajos ez. őrmester és Balogh Imre csendőr 3—3 darab, Szikora István őrsvezető és Kerekes István csendőr ez. őrsvezető pedig 1—1 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesített.

Névváltoztatások.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Oprea György csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 21-én 137,583/IV—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Szedercsi»-re változtatta.

Moldován Imre ez. őrmester, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 15-én 118,416/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Mezei»-re változtatta.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Foale Tivadar őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 19-én 128,311/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Faragó»-ra változtatta.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Hippele Ferencz csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 november 4-én 152,478/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Hunyadi»-ra változtatta.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Iványuk György csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 18-án 120,198/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Iványi»-ra változtatta.

Kormos Vazul csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 17-én 121,409/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Szamosi»-ra változtatta.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat a beérkező rendelésekhez, fel-
számítás nélkül mellékeljük. Honvédelmi miniszter ur által 10103. eln.
sz. a. elrendelt új szalagsávok kaphatók raktárunkban.